

MUDr. Silvester Krčméry

(1924-2013)

Slovenský katolícky skaut - skaut Zlatého kríža

Mučeník za vieru

Organizátor podzemnej Cirkvi

*Narodený 5. augusta 1924 v Trnave.
Zomrel 10. septembra 2013 v Bratislave.*

MUDr. Silvester Krčméry sa narodil 5. augusta 1924 v Trnave, ale detstvo a mladosť prežil v Banskej Bystrici, kde bol otec riaditeľ elektrární a matka úradníčka. Keď hľadáme korene jeho celoživotného náboženského smerovania, v rodinnom prostredí, kde vyrastal, ich príliš nenachádzame. Ako 17 ročný však už chodil na duchovné cvičenia jezuitov a krátko pred maturitou mienil sa stať kňazom, čomu iba otcovská autorita zabránila. Ako 19 ročný vysokoškolák sa už bez váhania zapojil do Kolakovičovej Rodiny.

Čo ho teda priviedlo na začiatok jeho duchovného zamerania? Odpoveď nachádzame v jeho príslušnosti v Slovenskom katolíckom skautingu, ktorého v mladosti bol členom. Žiaľ, o jeho skautskom živote nevieme podrobnosti. Zapadá však do reťazca jeho časového vývoja tak, že práve prostredie Slovenského katolíckeho skautingu - skautov Zlatého kríža je tým počiatkom, od ktorého vnímame celoživotnú náboženskú orientáciu Silvestra Krčméryho, z ktorej ho nevychýlilo ani 14 ročné väznenie.

Ako stredoškolský študent sa zapojil do života cirkvi. Neskôr sa kvôli otcovej práci presťahovali do Bratislavy. Od r. 1943 bol v známom spoločenstve "Rodina" vtedy u nás pôsobiaceho chorvátskeho jezuitu profesora Tomislava Kolakoviča (1906 – 1992), ktorý sa intenzívne venoval vysokoškolskej mládeži. Premýšľal o kňazskej dráhe, ale jeho otec trval na štúdiu medicíny. Začal ju študovať na Lekárskej fakulte v Bratislave, pokračoval v Paríži, zúčastnil sa Slovenského národného povstania a v štúdiu pokračoval od jesene 1945 v Prahe, kde zakladal katolícke krúžky a v nich evanjelizoval spolu s priateľom - vtedy tiež pražským študentom Vladimírom Juklom študentov, najmä pražských medikov, neskôr tiež robotníkov v českom pohraničí. Preto ho už v r. 1946 Štátna bezpečnosť na 3 a pol týždňa zatkla a vyšetrovala v rámci tzv. katolíckej akcie za rozvoj hnutia laického apoštolátu. V Prahe bol v máji 1948 promován na doktora medicíny. Po skončení školy išiel najprv dobrovoľne pracovať do českého pohraničia. Potom odišiel do Košíc kde pracoval na Kožnej klinike.

1. januára 1950 nastúpil na vojenčinu. Druhý raz bol zatknutý ako vojak v oblasti Mimoně v noci z 26. na 27. júla 1951. Dôvodom zatknutia bola jeho náboženská činnosť. Vo vyšetrovacej väzbe strávil tri roky. Spomínal, že ho mučili nielen telesne, ale aj duševne, čo bola z pohľadu

ŠtB omnoho účinnejšia "metóda prevýchovy". Vo väzbe podstúpil 14 mesačný pobyt na samotke, bez akéhokoľvek styku s okolitým svetom, kde nesmel sedieť, iba chodiť dookola v cele, a musel bez spánku vydržať stáť vyše 50 hodín. „Boli to rukavičkové metódy, kde na vás ani ruku nepoložili, ale dali do izolácie alebo do iných duchovných mučení. To bolo omnoho horšie ako fyzické mučenie. Niekedy v tých najhorších väzeniach, to boli väčšinou väzenia priamo riadené ministerstvom vnútra, my sme sa dokonca ‚potešili‘, keď nás bili alebo mučili nejakým fyzickým spôsobom, lebo aj to bola zmena.“

Podstatou jeho stíhania bola jeho katolícka činnosť. V roku 1954 ho Vojenský súd v Trenčíne odsúdil za vlastizradu na 14 rokov väzenia. Odmietol priznať vinu. Počas trojročných výsluchov mlčal, ale na súde predniesol vyššie uvedenú hodinovú obhajobu, ktorú ukončil slovami: „Vy máte síce v rukách moc, ale my máme pravdu!“ Začiatkom 60. rokov začala Krčméryho rodina podávať žiadosti o milosť, ale Krčméry ich odmietal a žiadal revíziu svojho procesu. Nakoniec žiadosť o milosť podal aj náčelník jeho väznice. Krčméry na to odpovedal písomne: „Podmienečne môžu byť prepustení takí ľudia, čo sa vo väzení polepšili. Ja som sa nepolepšil, zostal som taký, aký som bol. Preto odmietam amnestiu. Trvám na opätovnom prešetrení môjho prípadu.“ Napriek tomu Krčméryho prepustili. Vo väzení bol 13 rokov, 2 mesiace a 18 dní. Z nich strávil desať rokov vo viacerých väzniciach (Banská Bystrica, Mírov, Ostrov nad Ohří) a v pracovných táboroch (v Jáchymove pracoval ako lekár). Prepustený bol 14.10. 1964, teda 9 mesiacov pred vypršaním 14ročného trestu.

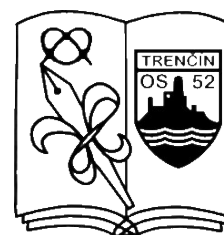
Po prepustení pracoval ako lekár v Bratislave a spolu s RNDr. Vladimírom Juklom sa podieľal na evanjelizácii vysokoškolákov, učňov, narkomanov, alkoholikov i väzňov. V r. 1974 bol spoluzakladateľom sekulárneho inštitútu Fatima, kde sa podieľal na vydávaní samizdatovej literatúry a organizovaní evanjelizačných spoločenstiev, tzv. krúžkov tajnej Cirkvi. V 80. rokoch 20. storočia spolu s V. Juklom rozvinul činnosť Laického apoštolského hnutia, ktoré bolo základom pre neskoršie Hnutie kresťanských rodín na Slovensku, Hnutie kresťanských spoločenstiev mládeže a Hnutie kresťanských spoločenstiev detí.

Bol jedným z organizátorov Sviečkovej manifestácie v marci 1988 v Bratislave.

V r. 2013 dostal Rad Ľudovíta Štúra I. triedy.

Zomrel 10. septembra 2013 v Bratislave.

Autor: Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín, 18. apríl 2016
člen Historickej komisie Slovenského skautingu
verzia 00

Poznámky:

[1] Životopis čerpá aj z údajov Ústavu pamäti národa, a Dr. F. Mikloška, ktorým patrí vďaka.

[2] Text obhajoby v prílohe je prevzatý od Slovenského katolíckeho akademického spolku ISTROPOLITAN, ktorému za zverejnenie ďakujem.

(Koniec diela)

Príloha:

Záverečné slovo obžalovaného MUDr. Silvestra Krčméryho na deň sv. Jána dňa 24. júna 1954 na hlavnom pojednávaní vyššieho vojenského súdu v Trenčíne:

Keď mi bolo udelené posledné slovo na moju obhajobu, tak musím zdôrazniť, že na svoju obranu neuvádzam vlastne nič. Čo som uviedol, uviedol som len na obranu skutočnosti a pravdy. Prosim, aby sa to aj tak chápalo, a aby sa to nepripisovalo k môjmu dobru alebo poľahčujúcim okolnostiam.

Keď som po dvoch rokoch vyšetovania odmietal vypovedať, bolo to hlavne preto, lebo som videl, že vyšetrojúce orgány nechcú pravdu poznať, ale naopak prekrútiť. Z toho, čo som robil, nechcem sa „vyzúť“, ani „vykrútiť“, ani zmenšiť svoju zodpovednosť za to, čo som konal, lebo som presvedčený, že v tom, z čoho som žalovaný, mám čisté svedomie pred Bohom i pred ľuďmi. Že som totiž nechcel nikomu ublížiť a vedome ani neublížil, tým menej ľudskej spoločnosti, alebo trebárs čo i len niektorej triede.

Ak teda za to, čo som robil, to jest za dobro, pravdu a Krista mám byť trestaný, vtedy nechcem ani menší trest, ale radšej väčší trest a bol by som najšťastnejší, keby som mohol za Krista i zomrieť, hoci viem, že tak veľkej milosti nie som hodný. Preto pre seba nechcem ani poľahčujúce okolnosti, tak, ako ani nemôžem sa ospravedlňovať za to, že som konal dobro.

Zaiste, nie som svätý. Bohužiaľ. Mám svoje chyby a hriechy, hlavne pred Bohom, ako každý z nás a možno aj viac. Napríklad nedostatok pokory, obetavosti, nepresnosť, samolúbosť a vypočítavosť, nedostatok vnútornej duchovnej čistoty, sústredenosti, možno ešte stále aj hodne vnútorného sebeckta a mnohé iné. Ale celková línia bola jasná: nasledovať Krista, šíriť lásku k Bohu a bližnému, aby všetci ľudia boli šťastní na zemi, tak ako i ja som šťastný od chvíle svojho vnútorného obrátenia, asi od 17. rokov.

Lev Nikolajevič Tolstoj píše kdesi o tajomnej kúzelnej vetvičke zakopanej hlboko v zemi, kde je ukryté najväčšie tajomstvo: návod, ako by mohli byť ľudia šťastní na zemi. Keď ju po veľkej námahe našli a vykopalí, boli na nej napísané len tri slová z Písma: „Milujte sa navzájom!“ A k tomu Tolstoj dodáva: preto len tak budeš žiť doopravdy pre seba, ak budeš žiť pre druhých. Len vtedy budeš doopravdy šťastný, keď budeš robiť šťastnými iných. Zdá sa to nepochopiteľným protirečením, ale skús a skúsenosťou sa presvedčíš.

Preto i my sme žili úplne službe Bohu a ľuďom. Nepotrebovali sme majetky ani odmeny, ba ani svoj minimálny plat, ktorý sme, ostatne, aj tak väčšinou rozдали. Preto sme už dávno v našom hnutí boli za zrušenie súkromnej lekárskej praxe a privilegovaných odmien za liečenie bolesti a utrpenia, pretože my sme boli šťastní, že vôbec môžeme pomáhať bližným. A najvyššou odmenou nám bolo, že tým zároveň slúžime Bohu a plníme jeho vôľu. Tým, že sme slúžili Bohu a človeku, tým sme slúžili aj ľudskej spoločnosti, a podľa dnešnej terminológie aj robotníckej triede. Hoci my ľudí nerozdeľujeme. Ani podľa tried, ani podľa majetku a kabáta, ani podľa rasy alebo pôvodu. Ale každý človek je pre nás druhým Kristom.

Preto v našom zamestnaní a našej práci nenájdete ani najmenší háčik, lebo si myslím, že každý z nás robil v zamestnaní viac, ako bola jeho povinnosť. Alebo aspoň rozhodne viac, ako robila väčšina našich kolegov. Našu prácu nechápeme len ako zdroj príjmov, kariéry alebo ako zaujímavého koníčka či šport. Ale ako uskutočňovanie Krista v konkrétnom živote. Mohli by o tom iste ešte objektívnejšie hovoriť naši predstavení, naši spoluzamestnanci, podriadení i pacienti. A iste aj hovorili. Možno je to hriech a zase nedostatok pokory, že som sa to odvážil tak sebecky pripomenúť pri našom pojednávaní, zvlášť keď viem, že všetci bratia a sestry z našich skupín dostali by ešte lepšie vysvedčenie zo svojej práce, a pritom to väčšinou ani nepripomenú. Ale je v tom aj môj nevykoreniteľný optimizmus, že tak túžim po tom, aby nás i neveriaci ľudia aspoň trochu chápali.

Nebola to taktika, ako nám to mnohí chcú dnes vsugerovať, aby sme vraj kryli svoju „protištátnu činnosť“. Je to základ samotného Kristovho učenia: „Milovať budeš bližneho svojho“ a keď umyl nohy svojim učeníkom: „lebo ani Syn človeka neprišiel aby mu posluhovali – ale aby on slúžil iným“ a „kto bude vyšším medzi vami, nech je tiež väčším služobníkom ostatných“.

Ako keby ale naša práca nestačila k tomu, aby nás legitimovala a dokázala náš kladný postoj k človeku, spoločnosti a štátu. Žiada sa od nás zriecť sa svojej Cirkvi, Vatikánu, a Krista bezvýhradne, bez možnosti kritiky a prijať všetko čo sa nám proti Cirkvi a biskupom predkladá. Namiesto viery v Boha máme prijať jednu filozofickú fikciu, jednu teóriu založenú na filozofickom omyle alebo na politickom násilí, tak potom nemôžeme na to odpovedať inak, ako Peter a Ján pred hlavným súdom pred 1900 rokmi: „Viac treba poslúchať Boha ako ľudí“. (V tejto chvíli prisediaci prokurátor prerušil Krčméryho reč so slovami: „To je absurdné, ešte aj tu robí protištátnu propagandu.“ Po krátkom prerušení mu umožnil dohovoriť, „lebo si inak určite niekto bude sťažovať“.) Lebo Kristus jasne povedal o Cirkvi, „kto vás poslúcha, mňa poslúcha“ a „kto vás prijíma, mňa prijíma“. A tiež „kto by ani Cirkev neposlúchol, nech je ako pohan a mýtnik“ a „čokoľvek zviažeš na zemi, zviazané bude i na nebesiach“. S radosťou a hrdosťou ideme teda do väzenia, a ak treba aj na šibenicu. Ak si Boh nás nehodných a hriešnych v nepochopiteľnej prozreteľnosti a milosti vybral, že sme ho nasledovať do väzenia aj na kríž. Slúžiť Bohu môžeme i vo väzení. Ba dokonca i lepšie, krajšie a čistejšie, ako na slobode. Pravda, človeku nemožno službu vnútiť. Človeku možno len tak slúžiť, keď to aspoň čiastočne pripúšťa a prijíma.

Nerobíme sa nenahraditeľnými. Vieme, že na naše miesta prídu iní. Na naše pracovné miesta v zamestnaní ich musíte sami zohnať. Na naše miesta v apoštoláte ich povolá Boh. Tak ako si povolal aj nás a pretvoril doslova z ničoho, ba aj z odpadkov ľudskej spoločnosti. Ved' ani ja sám som vieru nezdedil. Ani nevyhral v lotérii, ani nenašiel na ulici, ale ťažko som si ju musel dobýjať vo svojej mladosti. V ťažkých vnútorných bojoch, pochybnostiach, bolesti i utrpení, v práci i štúdiách rôznych svetonáborov. Vráťane Marxa a Lenina, islamu a buddhizmu, židovstva i väčšiny evanjelických vyznaní. Boh mi dal všetko, čo mám. A teraz, keď mi kvôli nemu hrozia nepríjemnosti, ho mám zatajiť? Mám sa ho zriecť?

Náboženské krúžky budú existovať aj naďalej. I bez nás. Iné a ešte hojnejšie. Uvidíme to už v priebehu ďalších vyšetrovaní a súdnych procesov. A to dovedy, kým bude existovať cirkev, teda do konca času. Väčšinou budú existovať verejne, zvlášť keď sa nebudú prenasledovať. A väčšinou tajne alebo súkromne, keď budú prenasledované. Nie snád' preto, že by to bola dogma alebo že by Cirkev bez nich nemohla byť. Ale preto, že pokiaľ sa len na svete bude čítať evanjelium, vždy budú ľudia, ktorí mu budú veriť, ktorí sa z neho budú učiť a tvoriť také spoločenstvá, ako to robil Kristus alebo svätý Pavol.

My sa predsa ani takto nedáme strhnúť k nenávisti, rebelovaniu ani reptaniu. O tom môžu už teraz svedčiť stovky ľudí. Práve v tom je naša sila a prevaha. My sa aj za zlo vieme dobrom odplácať. Viem, že všetci naši bratia budú aj vo väzení poctivo a nezištne pracovať. Je to naša stará tradícia. Aj prví kresťania, prenasledovaní pod rímskym impériom, hoci po státisícoch boli väznení, mučení a križovaní, predsa boli najobetavejšími pracovníkmi a nevieme ani o najmenej vzbuře, ktorú by robili. Preto nás môže každý prenasledovať bez rizika. Iní politickí väzni to zaiste svojim protivníkom vrátia i s úrokmi. My naopak. Od prvej chvíle sa za vás všetkých dennodenne modlíme. Nie, ako si to jeden vyšetrojúci referent ironicky vysvetľoval, aby vás čerti brali. Ale naopak, aby vám Boh odpustil všetky chyby a hriechy, lebo naozaj nechápete dosah toho, čo robíte proti Bohu a cirkvi. I za vás pán prokurátor, hoci som vás ešte ani nevidel. I za tých, čo nás bili a ponižovali, obmedzovali a trápili metódami nervového a duševného nátlaku pri dlhodobej samoväzbe, znemožnením zamestnania i čítania, vychádzok, návštev i dopisovania. Niekedy i zamedzením sedenia a spánku. Usilovali sa na nás dosiahnuť nervové a duševné zrútenie a vynútiť skreslené alebo nepravdivé výpovede proti Kristovi a cirkvi alebo spolukamarátom. Ale Božiemu súdu aj tak nikto neunikne!

A že som tieto veci neskrýval a hlásil i prokurátorovi tak rozhodne, to nie preto, že by som sa chcel pomstiť alebo že by ma premohla nenávisť. Ved' sme boli šťastní a vďační za každý úder a už dávno sme všetkým odpustili. Hovoril som o tom len preto, že sa mi zdalo, že azda sa to predsa môže odstrániť, a preto cítim povinnosť chrániť aspoň tých ďalších.

V našom procese žalovaná je vlastne Cirkev, inými slovami Vatikán, a to v neprítomnosti, bez toho, že by jej bolo dovolené brániť sa, hoci základná právna i ľudská zásada odjakživa bola vypočuť i druhú stranu.

Čo je to vlastne Cirkev? Z náboženského hľadiska je to tajomné telo Kristovo, organizmus, pokračovanie Krista. Z hľadiska ľudského je to spoločnosť kresťanov, katolíkov. Dobrovoľná, ktorá nie je z tohto sveta.

Na rozdiel od štátu nemá totiž väzenia ani bezpečnostný aparát, ani ľudské donucovacie prostriedky, ani fyzickú moc, napríklad zbrane, až na pár historických halapartní. Každý na celom svete z nej môže bez ľudskej ujmy a kedykoľvek vystúpiť. Teda v Cirkvi aj ľud, aj demokracia majú omnoho väčšiu váhu než v inej ľudskej spoločnosti a ľud už svojím členstvom dáva Cirkvi svoj hlas. U nás najmenej 80 percent obyvateľstva dáva svoj hlas Cirkvi. Keby útoky proti Cirkvi boli pravdivé, už dávno by väčšina z Cirkvi vystúpila, zvlášť pri takom veľkom nátlaku.

Cirkev sa nemieša do vnútorných záležitostí štátu, ale bráni sa iba proti vmiešavaniu do vlastných záležitostí. Že chce dýchať, to je jej hriech? Niekoľkými ľuďmi, ktorí ju nepoznajú alebo nenávidia bola odsúdená na vyhladenie a tomu má prikyvovať alebo dokonca tlieškať?

Vraj to chce ľud? Nech sa slobodne vyjadrí! Už sa slobodne vyjadril. Napríklad členstvom v Cirkvi i plnými kostolmi. Že u nás nie je prenasledovanie kresťanov? Ako sa to vezme. Z hľadiska tých, čo kresťanov nenávidia, je „náboženská sloboda“: môže sa ešte chodiť do kostola. Ale Kristus nie na to prišiel, aby ľudia chodili do kostola. „Ja som cesta, pravda a život.“ A žiť už náboženstvo ani cirkev nesmie. Náboženská tlač, kláštory, semináre, teologické fakulty, pastorácia, cirkevná organizácia, náboženské hnutia a spolky boli likvidované. A najmä: hlava musí dolu. Likvidovaný bol biskupský zbor, spojenie s Cirkvou bolo zničené. Že ide o spojenie so Západom, je len výhovorka, rovnako je zničené spojenie s cirkvami a kresťanmi na východe.

Podľa vopred vypracovaného programu boli do tela Cirkvi vrazené tri klíny: medzi vedenie Cirkvi vo Vatikáne a biskupov, medzi biskupov a duchovenstvo a medzi duchovenstvo a veriaci. Z hľadiska veriacich a kresťanov je u nás od roku 1948 prenasledovanie. To je poburujúce a protizákonné. Ale nie je to vlastne nič nové. Aj Kristus bol celý život prenasledovaný, hoci jasne odmietol politické akcie: „dajte cisárovi, čo je cisárovo“, „schovej meč do pošvy“, „moje kráľovstvo nie je z tohto sveta“. Už za Herodesa ako nemluvňa ohrozuje mocných tohto sveta a stáva sa najmladším vyhnancom. A hneď boli kvôli nemu i prvé krvavé represálie. Desiatky nevinných nemlúvniat je, ako pri každom prenasledovaní, likvidovaných. Ale Krista nezabili. Len ruky mocných tohto sveta ostali pošpinené krvou nevinných. Len v Jánovom evanjeliu čítame najmenej o ôsmich jeho útekoch, pokusoch o zatknutie a zabitie. A nakoniec končí tiež ako vlastizradca, popravou, potupným trestom najhoršej smrti, lebo „búri ľud od Galileje až po Júdsko“ a „zakazuje platiť dane“. Rovnaké prenasledovanie a koniec čaká aj na jeho nasledovníkov. Pavol je za vlastizradu sťatý, Peter ukrižovaný dolu hlavou, Jakub sťatý, Andrej ukrižovaný, Štefan ukameňovaný. Ďalšie tisícky povesených a umučených. Rovnako aj prví kresťania. Hneď od začiatku a potom celých tristo rokov. Musia sa ukrývať po cintorínoch, v podzemí, v katakombách. Je až nepochopiteľné, ako mohlo byť to najvyššie rímske právo voči kresťanom také bezprávne a bezohľadné. Cirkusy, arény, dravá zver, ukrižovania, Nero, Decius, Domicius, Dioklecián. A to všetko len preto, že kresťania nemohli cisárovi obetovať tymián, a tým neuznali cisára ani štát za boha, ale len za cisára a štát. Aj asi prvých 30 pápežov takto skončilo. Popravou a umučením.

Je to pasivita kresťanstva? Nie. Je to boj, ale bez prelievania krvi, aspoň cudzej, len obeť krvi vlastnej a vlastných životov. A predsa otroctvo padlo, i cisársky despotizmus, i rímske aj iné impérium. Ale nie v krajoch, kde kresťanstvo nebolo, ako v Egypte, Afrike, Číne. A padlo bez krvi a meča.

Márne sa dnes stavia Cirkev do svetla reakčnosti. Dejiny hovoria jasne. Kde bolo kresťanstvo a Cirkev, tam bola i kultúra a explozívne napredovala i literatúra, umenie, školy, univerzity, sociálne inštitúcie. Veď nemocnice a starobince boli u pohanov neznámymi pojmami. A barbarské národy Európy sa prijatím kresťanstva stávajú nositeľmi ohromného pokroku a civilizácie. Zatiaľ čo vysoko kultúrne pohanské národy neprijatím kresťanstva zaostávajú a upadajú. A ťažko to dohávajú dodnes.

Od tej doby prichádza Cirkev do konfliktu s každou diktatúrou. S Napoleonom, Bismarckom, Henrichom VIII., Jozefom II., Hitlerom. A to stále pre tú istú príčinu: neobetuje tymián, to znamená neklania sa cisárovi-bohu, ani štátu-bohu.

Samozrejme, že žiaden prenasledovateľ dosiaľ nepriznal, že niekoho prenasleduje pre náboženstvo alebo presvedčenie. Aj Krista prenasledovali pod všetkými možnými zámienkami. Aj prví kresťania umierali za podpálenie Ríma a rituálne vraždy nemlúvniat. Aj nacisti súdili kresťanov a kňazov, že mravne kazia mládež, podobne ako kedysi Sokrates.

Napokon, Kristus nám aj toto presne predpovedal: „Budete v nenávisti všetkým pre moje meno.“ A „keď vás budú prenasledovať v jednom meste, utekajte do iného.“ Ostatne, i on stále utekal. Aj Peter a Pavol, ako je to zachytené v Skutkoch apoštolov. A „nebojte sa tých, čo zabíjajú telo.“ Alebo „ak vás svet nenávidí, vedzte, že mňa nenávidel prv, než vás. Ak prenasledovali mňa, budú aj vás pre moje meno.“ A „toto som vám povedal, aby ste sa nepohoršili. Vyženú vás zo synagógy, ba príde čas, keď každý, kto vás bude zabíjať, bude si myslieť, že tým koná službu Bohu. Ale všetko vám to urobia preto, lebo nepoznali ani mňa, ani otca môjho.“ A „blahoslavení budete, keď vám budú zlorečiť a prenasledovať vás a ľživo hovoriť všetko zlé na vás pre mňa. Radujte sa a vesel'te, lebo hojná je vaša odplata v nebesiach. Veď tak prenasledovali i prorokov, ktorí boli pred vami.“ A vždy ten, kto je bitý, vzbudzuje sympatie. Cirkev nemá väznice, políciu ani fyzickú moc. Preto z ľudského hľadiska je to nerovný zápas a ľahko je zapchať jej ústa, aby sa nemohla brániť. Z Božieho hľadiska ju ale „brány pekelné nepremôžu“, nikdy! Lebo Boh existuje a Kristus reálne a naozaj vstal z mŕtvych.

Ľudia sú práve na slobodu náboženstva a svedomia obzvlášť citliví, preto je taký odpor proti týmto opatreniam. Tak ako my, tak zmýšľa ľud, masy, kresťania. Ale dnes sú sústavne vychovávaní a nútení k neúprimnosti. Preto to povedia mnohí len za chrbtom, alebo doma, alebo na cele. Alebo vôbec a čakajú. Tí sú často považovaní za spoľahlivejších. Zatiaľ čo tí, čo otvorene povedia, čo si myslia, sú považovaní za zradcov a pokrytcov.

Prečo teda hovoríme tak ako teraz? Z nenávisti? Naopak, žiadnu nenávisť voči nikomu necítíme, len lásku. Ba dokonca máme s vami ešte i mnoho vecí spoločných, hoci si to neuvedomujete. Napríklad boj proti potratom (v roku 1954 bol interrupcie ešte trestné, pozn. red. tyzdna). Alebo preto, že čakáme, že to čoskoro „praskne“ a príde k vojne? Nie, naopak. My sme sa vždy spoliehali na Boha, a nie na zbrane, tým menej atómové.

Azda tak hovoríme z prázdneho hrdinstva a mučeníctva? Bohužiaľ, som príliš hriešny človek, preto by som mohol byť len karikatúrou hrdinu alebo mučeníka, za ktorú by sa Cirkev musela vždy hanbiť. Do tejto situácie sme sa dostali len proti svojej vôli, my sme sa sami do väzenia nenahlásili, ani sme sa sami nezatkli, ani sami neponižovali, ani neobžalovali, ani nesúdili. Ani Kristus nešiel z vlastnej iniciatívy pred veľradu, ani na krížovú cestu. Tým menej my. Ale predsa si nás vlastne on vybral: „nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás, a postavil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie.“ A vy len podvedome vykonávate niektoré jeho inštrukcie alebo dopustenia.

Hovoríme to azda z fanatizmu? Nie, my nie sme náboženský fanatici alebo zaslepenci. Sme jednoducho kresťania. Ale nikdy sme sa neuzavierali pred žiadnou inou vierou, svetonázorom alebo dokonca vedou. Naopak, bez predsudkov sme hľadali a študovali, stále študujeme aj iné filozofické a náboženské smery. Štúdiom a prácou sme sa dostali k svojmu presvedčeniu. Praví fanatici sú, naopak, tí, čo odmietajú Boha alebo kresťanstvo bez toho, že by ich poznali alebo študovali.

Hovoríme to azda z bláznovstva? Mnohí nás už za bláznov a utopistov vyhlásili, keď sme odmietali peniaze, alebo odmeny za liečenie alebo pomoc iným, alebo keď sme tvrdili, že prostitúciu možno odstrániť a prostitútku možno zmeniť. Podobne aj za iné naše návrhy a názory. Ale za to sa nehanbíme. Aj Pavol bol hrdý na to, že môže byť „bláznom pre Krista“. Ba aj o Kristovi hovorili, že je „posadnutý diablom, prečo ho počúvate?“ Niežebychy sme sa prirovnávali k nemu, ale chceme ho nasledovať. Ostatne, ako všetci kresťania.

Rozhodol som sa preto svedčiť z povinnosti. Musím vydávať svedectvo o pravde. Preto musím hovoriť a nemôžem mlčať.

Vy máte v rukách moc, ale my máme pravdu. Tú moc vám nezávidíme a netúžime po nej, nám stačí tá pravda. Lebo je väčšia a silnejšia ako moc.

Kto však má v rukách moc, ten si myslí, že môže pravdu potlačiť. Zabiť. Alebo i ukrižovať. Ale pravda dosiaľ ešte vždy vstala i vstane z mŕtvych.

Autor: Silvester Krčméry